

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
Тарих факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

**«Ежелгі ескерткіштерді зерттеудегі жаратылыстану ғылымдарының
әдістері» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы
және әдістемелік ұсыныстары**

**«8D02207 Мұражай ісі және ескерткіштерді қорғау» мамандығы
бойынша білім беру бағдарламасы**

Алматы 2022 жыл

Құрастырушы:

БексеитовҒ.Т. т.ғ.к., Археология, этнология
және музеология кафедрасының аға
оқытушысы

(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі
және атағы)

**«Ежелгі ескерткіштерді зерттеудегі жаратылыстану ғылымдарының
әдістері»** пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және
әдістемелік ұсыныстары кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды «___»
_____ 2022ж., хаттама № _____

Кіріспе

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтижесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі.

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Археология және жаратылыстану ғылымдары
2. Ежелгі ескерткіштерді зерттеудегі жаратылыстану әдістерінің классификациясы
3. Ескерткіштерді зерттеудегі археологиялық әдістер
4. Ескерткіштерді зерттеудегі Гис технологиялар жүйесі мен спутниктік байланыс
5. Жаратылыстану әдістерінің терминологиялық сөздіктері
6. Ескерткіштің жасын анықтаудағы радиометриялық әдістері
7. Дендрохронологиялық зерттеу әдісі
8. Радиациондық дозиметрия әдісі(Термолюминисценттік)
9. Ежелгі ескерткіштерді зерттеудегі палеоботаникалық әдіс
10. Палеофауналық әдіс
11. Ежелгі адамдардың сүйек қаңқасын зерттеудегі антропологиялық әдістер
12. Археологиядағы стратиграфиялық әдіс
13. Археологиядағы палеопедологиялық әдістер
14. Археологиядағы қыш ыдыстарды зерттеу әдістері
15. Ескерткіштерді зерттеудегі физикалық-химиялық әдістер

Емтихан тапсыру кезінде докторанттар қабілетті болуы тиіс:

- Археологиядағы жаратылыстану ғылымының алатын орны мен негізгі ғылыми бағыттарын айқындау;
- Жаратылыстану әдістерін ежелгі ескерткіштерді зерттеудегі маңызы мен рөлін талдау;
- Жаратылыстану ғылымының терминологиялық сөздіктерін талдау;
- Археология ғылымындағы жаратылыстану ғылымдарының алатын орнын айқындау;
- Жаратылыстану ғылымындағы методологиялық мәселерлерге қатысты зерттеулермен танысу
- Тапсырмаларды орындау барысында коммуникативті қабілетті дамыту, тас ғасыры археологиясын меңгеру, зерттеу жұмысы деңгейін жетілдіруге жаңа идеялар ұсыну;
- Докторант орындаған тапсырмаларына объективті баға беру, топтағы көшбасшылық қасиетті қабылдай білуге дайын болу, кәсіби дамудың жаңа бағыттарын анықтау.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. Деревянко А.П., Маркин В.С., Васильев С.А. Палеолитоведение: Введение и основы. - Новосибирск: ВО Наука, 1994.
2. Шапова Ю.Л. Естественнонаучные методы в археологии. – М: МГУ, 1988.
3. Полевая археология древнекаменного века. – М. 1990. (КСИА №202).
4. Шапова Ю.Л. Введение в вещеведение. Естественнонаучный подход к изучению древних вещей. Уч.пос. – М. 2000.
5. Мартынов А.И. Методы археологического исследования. – М., 1989.
6. Бердников И.М., Лохов Д.Н. Керамика в археологии: описание, анализ, методы исследования. Уч.пос. Иркутск.

Қосымша әдебиеттер:

1. Мартынов А. И., Шер Я. А. Методы археологического исследования: Учеб. пособие.— М., 1989.
2. Принципы и методы датирования в археологии(неолит-средние века). - СПб., 2018.
3. Авдусин Д.А. Полевая археология СССР. Учеб. пособие. – М., 1980
4. Авдусин Д.А. Основы археологии. Учеб. пособие. – М., 1989.
5. Естественно-научные методы исследования культурных слоев древних поселений. М. 2004.
6. Черных Е.Н., Черных Н.Б. Дендрохронология и радиоуглеродное датирование в современной археологии // Археология и естественнонаучные методы. - М., 2005.
7. Авилова Л.И., Орловская Л.Б. Радиоуглеродный метод и проблемы датирования бронзового века // КСИА. Вып. 214. – М., 2003